

VOORSTEL BLARICUM

Raadsvoorstel nummer	: 2018-34
BABS nummer	: 17129
Raadsvergadering d.d.	: 05-06-2018
Rondetafelgesprek d.d.	: 29-05-2018
Presidium d.d.	: 14-05-2018
Portefeuillehouder	: J.N. de Zwart-Bloch (Blaricum)
Vorbereid door	: Willem Kleine Deters, Maatschappelijke Ontwikkeling, toestel: 451

Onderwerp	: Beheer gemeentelijke kunstcollecties door stichting
Voorstel	: 1. In te stemmen met het positioneren van het beheer van de gemeentelijke kunstcollecties door overdracht daarvan door het college aan een daartoe op te richten externe stichting krachtens bijgevoegd concept van de beheerovereenkomst met bijbehorende criteria voor samenstelling van de collecties. 2. Een krediet beschikbaar te stellen van € 128.986,50, ten behoeve van de uitvoering van het beheer voor een periode van 20 jaar ad. € 121.486,50 en een werkbudget van € 7.500 voor het optimaliseren van de inrichting en de klimaatbeheersing van het kunstdepot in het Raadhuis te Laren. Deze lasten te dekken bij de verwerking van het resultaat van de jaarrekening 2017. 3. In te stemmen met vergoeding van 50% van de huisvestingskosten van de op te richten stichting voor het kunstdepot in het Raadhuis te Laren ad. € 2950,- per jaar en deze te verwerken in de (meerjaren)begroting m.i.v. 2019.

Bijlagen

Voorstel: Voorstel_17129.doc

BESLUITEN

1. In te stemmen met het positioneren van het beheer van de gemeentelijke kunstcollecties door overdracht daarvan door het college aan een daartoe op te richten externe stichting krachtens bijgevoegd concept van de beheerovereenkomst met bijbehorende criteria voor samenstelling van de collecties.
2. Een krediet beschikbaar te stellen van € 128.986,50, ten behoeve van de uitvoering van het beheer voor een periode van 20 jaar ad. € 121.486,50 en een werkbudget van € 7.500 voor het optimaliseren van de inrichting en de klimaatbeheersing van het kunstdepot in het Raadhuis te Laren. Deze lasten te dekken bij de verwerking van het resultaat van de jaarrekening 2017.
3. In te stemmen met vergoeding van 50% van de huisvestingskosten van de op te richten stichting voor het kunstdepot in het Raadhuis te Laren ad. € 2950,- per jaar en deze te verwerken in de (meerjaren)begroting m.i.v. 2019.

INLEIDING

In september 2017 hebben de colleges van Blaricum en Laren een bestuursopdracht vastgesteld met als onderwerp “Overdracht beheer kunstbezit aan stichting”. Deze opdracht is ter informatie als bijlage bij dit raadsvoorstel toegevoegd. Ter uitwerking daarvan is in beeld gebracht hoe die overdracht kan worden gerealiseerd, wat de beheeropdracht inhoudt en welke juridische, financiële en praktische randvoorwaarden daarbij gelden. Het college is bevoegd tot het aangaan van privaatrechtelijke overeenkomsten als bijgevoegde beheerovereenkomst voor de gemeentelijke kunstcollecties. Instemming van uw raad met een dergelijke handeling achten wij echter aangewezen vanwege uw betrokkenheid bij de gemeentelijke kunstcollectie. Tevens vergt dit een besluit van de raad om (evenals de raad van Laren de helft van) de voor deze overdracht benodigde financiële middelen beschikbaar te stellen.

DOEL

Het borgen van het behoud, het beheer en daarmee de instandhouding van de kunstcollecties van Blaricum en Laren als cultuur historisch erfgoed (niet zijnde de zgn. buitenkunst in de openbare ruimte) voor de inwoners c.q. de lokale gemeenschappen. Te bereiken door het beheer langjarig op te dragen aan een daartoe op te richten externe en onafhankelijke stichting, die binnen dat beheer toewerkt naar een samenstelling van de collecties in overeenstemming met daartoe opgestelde selectiecriteria.

TOELICHTING BESLUIT (ARGUMENTEN)

1. Het voorstel is onderdeel van bestaand beleid.

In de Notitie Kunstbeleid Blaricum 2014-2018 is o.m. als actiepunten beschreven “Beheren kunstbezit; de gemeente Blaricum zal het gesprek aangaan met de gemeente Laren en het Singer Museum Laren over de mogelijkheden om het kunstbezit gezamenlijk te beheren.”

In de Nota Kunst en Cultuur gemeente Laren 2008 (Wat Laren bindt... ‘van high art tot low culture’) : “Belangrijk is de toekomstige ‘geschoonde’ kunstcollectie onder te brengen in een stichting ‘Gemeentelijk kunstbezit Laren’.

In de afgelopen jaren zijn de gemeentelijke kunstcollecties herhaaldelijk punt van bespreking en overleg geweest, waarbij wensen en mogelijkheden van opschoning, gedeeltelijke afstoting en het elders beleggen van het beheer in onderlinge combinatie aan de orde waren. De feitelijke en vooral juridische beperkingen op het punt van afstoten en overdracht van eigendom hebben er toe geleid dat in 2017 door de colleges een gezamenlijke bestuursopdracht is vastgesteld, waarin alleen de overdracht van het beheer als uitgangspunt is genomen. De eventuele samenwerking met Singer Laren is daarbij verkend: zowel voor het collectiebeheer als de opslag in het depot zijn er geen mogelijkheden. In overleg met een viertal beoogde bestuursleden van de (door hen) op te richten stichting is vorm en inhoud gegeven van de ontwerp-statuten en aan de conceptovereenkomst en de

daarin geformuleerde afspraken.

Van de overdracht is de verzameling van BKR-werken uitgezonderd. Wel zal de stichting het college adviseren over de eventuele opschoning, afstoting en het behoud van de zich daarin bevindende objecten. De objecten waarvan vervolgens door het college wordt besloten om deze te behouden, worden vervolgens alsnog onder het beheer door de stichting gebracht.

De beoordeling of huidige of eventuele toekomstig te verwerven kunstobjecten passen in de collectie vanuit lokaal, regionaal, cultuur/historisch en/of maatschappelijk belang zal plaatsvinden op basis van daartoe opgestelde “Criteria samenstelling collecties” (bijlage 2).

2. Het beheer wordt opgedragen aan een externe en onafhankelijke stichting.

De bijgevoegde ontwerp-statuten zullen worden gehanteerd door de groep van potentiële bestuursleden om de stichting op te richten. Daarmee wordt het geen gemeentelijke stichting, maar de inhoud daarvan is op ambtelijk verzoek door de notaris zodanig opgesteld, dat deze qua aard, doelstelling en beschreven werkzaamheden zo goed mogelijk aansluit bij de beheeropdracht volgens de overeenkomst. Oprichting door de gemeente of eventuele invloed van het gemeentebestuur op samenstelling of besluitvorming van het bestuur achten wij uit een oogpunt van governance niet gewenst. De gemeentelijke invloed op het beheer is afdoende vastgelegd in de beheerovereenkomst. De statuten zijn zodanig dat deze de aanwijzing als ANBI-stichting mogelijk maken.

3. Uitgangspunt is het borgen van het beheer door de stichting voor de lange termijn en tegen een zoveel mogelijk tevoren vastgestelde prijs.

In de lijn van de doelstelling beschouwen we de (nog op te schonen) kunstcollectie als lokaal cultureel erfgoed, waarvan het behoud voor lange termijn gewenst is. De voorgenomen wijze van beheer door een externe stichting willen we daarom borgen door middel van een beheerovereenkomst met een looptijd van 20 jaren. De jaarlijkse kosten van beheer door de stichting hebben we berekend op € 10.000,-. Dat bedrag wordt gekapitaliseerd en met een jaarlijkse index van 2% inflatiecorrectie ter beschikking gesteld aan de stichting, die dat vervolgens meteen terugleent aan de gemeente. Daarmee komen we op een totaalbedrag van € 242.973, dat in een verhouding van 50/50 door de gemeenten wordt betaald. (Het betreft algemene kosten van de stichting, waarbij het verschil in aantal kunstobjecten niet of nauwelijks relevant is.) Daarnaast is een bedrag benodigd van € 15.000 voor het optimaliseren van de indeling en de klimaatbeheersing van het kunstdepot. Het kunstdepot in het Raadhuis te Laren zal langjarig worden verhuurd (20 jr.) tegen een marktconforme prijs. De stichting dient in de kosten daarvan eveneens op 50/50 basis te worden gecompenseerd. Nadere toelichting daarop vindt u in de paragraaf Financiën.

Vastgesteld wettelijk- en beleidskader

De Notitie Kunstbeleid Blaricum 2014-2018, de Nota Kunst en Cultuur gemeente Laren 2008, de Erfgoedwet, Mededingingswet, Gemeentewet, de “Leidraad Afstoting Museale Objecten” van de Museumvereniging en “Aanbevolen inhoud beheerovereenkomst” van Erfgoed Gelderland.

Relatie BEL-gemeenten en BEL Combinatie

Blaricum en Laren trekken op dit onderwerp gezamenlijk op, zowel voor wat betreft de voorbereidingen en gesprekken met de toekomstige bestuursleden door de portefeuillehouders, als de te maken keuzes in aard, omvang en voorwaarden inzake het beheer, zoals beschreven in het concept van de overeenkomst. Die beheerovereenkomst betreft een 3-partijen overeenkomst, waarin de gemeenten zowel het beheer gezamenlijk opdragen aan de stichting, als zich wederzijds verplichten om voor wat betreft de beheeroverdracht en de bevoegdheden op grond van de overeenkomst voor zover mogelijk gezamenlijk en op gelijke wijze te handelen jegens de stichting.

KANTTEKENINGEN

De stichting krijgt niet de opdracht om exposities te organiseren.

In de bestuursopdracht is aangegeven dat de colleges de inwoners meer kans willen geven om werken

uit de collectie te zien. Daarin zal worden voorzien met de aanschaf van een Basisregistratie, waarvan het onderdeel dat de foto's van de objecten weergeeft online kan worden gepubliceerd (alleen afbeelding en naam kunstenaar). Het actief organiseren van exposities is niet in de beheeropdracht opgenomen, maar het is uiteraard aan de stichting om deze eventueel te initiëren, bijv. in samenwerking met de Kunstcommissie BEL. Waar mogelijk blijft en wordt daarnaast een deel van de collectie door de stichting op basis van bruikleen beschikbaar gesteld aan de eigenaren van de zich in Blaricum en Laren bevindende openbare gebouwen, ten behoeve van de inrichting daarvan of tentoonstelling daarin.

De stichting krijgt een beheertaak en geen museale taak of functie.

De focus voor de stichting ligt op het beheer van de gemeentelijke kunstcollecties. Het is uiteraard mogelijk dat zij met eigen verkregen middelen (bijv. schenking of legaten) zelf kunstobjecten verwerft, waarmee het "risico" aanwezig is dat een soort museumfunctie ontstaat. Met het verplicht hanteren van de "Criteria samenstelling collecties", als ook de feitelijk beschikbare depotruimte is het niet mogelijk om de collectie onbegrensd uit te breiden, zodat we de kans dat dit risico zich zal verwerkelijken verwaarloosbaar achten.

Gemeentelijke ondersteuning en inzet vrijwilligers.

In de beheerovereenkomst is opgenomen dat de gemeenten vanaf de ingangsdatum overeenkomst een medewerker gedurende gemiddeld 1 dag per week beschikbaar voor ondersteunende werkzaamheden in het beheer. Voor het overige worden taken en werkzaamheden waar nodig verricht door de Stichting dan wel de door haar in te schakelen vrijwilligers of derden. De Stichting neemt de inspanningsverplichting op zich om op termijn voldoende vrijwilligers aan te trekken die de taken en werkzaamheden samen met het bestuur uitvoeren, waardoor inzet van een medewerker door de gemeenten niet meer nodig zal zijn. Tijdens het jaarlijks te houden overleg tussen portefeuillehouders en het bestuur van de stichting zal aandacht worden besteed aan dit onderwerp. Risico daarin is natuurlijk het achterwege blijven van inzet door vrijwilligers. De kans dat zich dat voordoet achten wij gezien de maatschappelijke betrokkenheid op het onderwerp kunst en cultuur niet hoog.

FINANCIËN

De vergoeding is gebaseerd op de kosten in de situatie waarin het beheer zoveel mogelijk zelfstandig door de stichting wordt uitgevoerd en zij daarbij jaarlijks beschikt over een beperkt maar adequaat budget voor aanschaf materialen, onderhoud, conservering, restauratie, periodieke taxatie en organisatiekosten (bank, website, vergaderingen, kosten vrijwilligers / derden). Zoals aangegeven in de toelichting van dit voorstel hanteren we daarvoor een jaarlijks bedrag van € 10.000,-, dat met een index van 2% is berekend op een bedrag ineens van € 242.973 voor de gehele duur van de overeenkomst.

Naast bovenstaande vergoeding is er een eenmalig bedrag benodigd van € 15.000 om de huidige depotruime en de zich daarin bevindende klimaatbeheersingsapparatuur te optimaliseren. Thans is er sprake van 2 afzonderlijke ruimtes voor de collecties, die beiden zijn voorzien van apparatuur voor het stabiliseren van de luchtvochtigheid. Vanwege de leeftijd en deels al opgetreden defecten daaraan is vernieuwing daarvan gewenst. Daarbij willen we ook uitgaan van automatische aan- en afvoer van water en waterdetectie met signalering. De thans gescheiden depotruimtes willen we integreren door het verwijderen van een tussenwand, waardoor kan worden volstaan met een enkele set apparaten voor het reguleren en bewaken van de luchtvochtigheid. We hebben in dit stadium nog geen concrete raming hiervoor beschikbaar, maar schatten in dat we dit binnen een budget van € 15.000 kunnen realiseren.

Het totaal benodigde bedrag komt daarmee op € 257.973,- en op basis van de verdeelsleutel 50/50 een beschikbaar te stellen krediet van € 128.986,50. We stellen u voor om deze lasten te dekken bij de verwerking van het resultaat van de jaarrekening 2017. Het betreft incidentele lasten.

De aan de Stichting in rekening te brengen marktconforme huur betreft het door een makelaar geadviseerde bedrag van € 50,- per m2 all-in. Op jaarbasis betreft dat bedrag van totaal € 5900,-, dat op

50/50 basis door Blaricum en Laren vergoed/verrekend dient te worden met de stichting. Dat komt neer op een structureel/jaarlijks bedrag van € 2950,- dat m.i.v. 2019 in de (meerjaren)begroting zal worden verwerkt.

UITVOERING

Door het team maatschappelijke ontwikkeling en de beoogde bestuurders van de stichting. Na besluitvorming zullen laatstgenoemden de stichting oprichten en overig benodigde formaliteiten afhandelen. Het (laten) vervaardigen van een basisregistratie en het optimaliseren van de depotruime zal worden uitgevoerd voordat tot daadwerkelijke overdracht wordt overgegaan.

COMMUNICATIE

Er zijn geen externe belanghebbenden bekend, anders dan de beoogde bestuursleden van de stichting. Zij zijn op de hoogte van de inhoud van dit voorstel. Het moment van ondertekening van de overeenkomst willen we gepaard laten gaan met een persbericht.

BIJLAGEN

1. Concept overeenkomst beheer kunstcollecties gemeenten Blaricum en Laren.
2. Criteria samenstelling collecties.
3. Ontwerp statuten t.b.v. oprichten Stichting behoud kunstcollecties Blaricum en Laren.
4. Concept raadsbesluit.

Burgemeester en wethouders van Blaricum,

Mevrouw M. Kilic-Karaaslan	mevrouw J.N. de Zwart-Bloch
secretaris	burgemeester